

A digitális nomádoktól az innovatív munkaközösségekig

A közösségi irodákban rejlő lehetőségek

*Beszélgetés Dehelán Gáborral,
a Budapest Launchpad – Thehub.hu
közösségi iroda coworking specialistájával*

A Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ 2017. május 12-én a Közösségek Hetéhez csatlakozva immár ötödször rendezte meg a közművelődés új, lehetséges útjait fűrkésző Közösség-Média-Művelődés konferenciát, amelynek fő témái az innováció mellett az elrugaszkodás és az új típusú, innovatív közösségi terek működése voltak. A konferencián Dehelán Gábor a közösségi irodák és a közművelődési intézményrendszer kapcsolódási lehetőségeiről, egy újfajta munkakultúráról tartott gondolatindító előadást. Kik azok a digitális nomádok, mi a különbség az irodamegosztás és a közösségi irodahasználat között, és mit profotálhat mindebből a közösségi művelődés? Többek között ezekről a kérdésekről beszélgettünk Dehelán Gáborral, a Budapest

Launchpad – Thehub.hu közösségi iroda coworking specialistájával.

Szabó Judit Nikolett: *Kezdjük az alapoknál: mi az a közösségi iroda és hogyan alakult ki a közösségi irodák hálózata?*

Dehelán Gábor: A közösségi irodák története a 2000-es évek

elejére, az 1990-es évek végére nyúlik vissza, az online munkavégzés általánossá válásával egy időben. Ezek az irodák eleinte nem közösségi terek, hanem „megosztott” irodák voltak: a kihasználatlan irodatereteket/irodarészeket hasznosították úgy, hogy hosszabb-rövidebb időre megosztották egy bérlővel. Így alakultak ki a folyamat kezdetén az úgynevezett shared-office részek. Hamar világossá vált, hogy óriási potenciál rejlik ebben a gyakorlatban. A praktikumon túl ugyanis azáltal, hogy egy ember vagy cég befogad maga mellé egy másik embert vagy céget az irodájába, óhatatlanul helyben jelenik meg számára egy másfajta tudás, amit akár ő is becsatornázhat a saját rendszerébe. Szépen lassan – tényleg lassan – eljutottunk a shared office-októl a kifejezetten

Fotó: startupstockphotos.com

közösségi irodákig. A folyamat kezdetén a 2000-es évek elején körülbelül száz ilyen iroda létezett világszerte, és az utóbbi öt évben indult ez a piac komoly fejlődésnek. Ma már megközelítőleg 15.000 közösségi iroda működik a világban.

Sz. J. N.: *Mi jellemzi ezeket az irodákat, és kik a használói?*

D. G.: A közösségi irodák mérete nagyon változó: a kisebb közösségekre számító pár száz négyzetméteres ingatlanoktól egészen az irodák mellett komolyabb startup Studióknak is helyet adó, több mint 1000 nm-es csarnokokig, amiket kifejezetten vállalkozásfejlesztésre indítottak. Ma már világosan látható, hogy az utóbbi időben elindult egyfajta népvándorlás a munkaerőpiacon, s egyre több munkavállalónak fontos, hogy a munkahelye, munkahelye a munkához igazodóan rugalmasan változhasson. Ez főleg a milleniumi, vagy más néven az Y generáció tagjainak fontos: Ők gerjesztik ezt a folyamatot, közülük kerülnek ki az igazi digitális nomádok. A digi-

tális nomádok olyan szakemberek, akik a kor technikai adottságait kihasználva nem helyhez, hanem digitális technológiához kötött munkát végeznek. A 2000-es évek előtt a gazdaság a termelő vállalatokban látta a jövőt, ami egy felhasználói munkavégzés kultúráját terjesztette el: A munkaadó azzal az elvárással alkalmazta a munkavállalót, hogy bejőjön a munkahelyre és helyben végezze el a rá bízott feladatokat. A digitális nomádknál ez teljesen másképp alakul, ők akár egy thaiföldi tengerparton ülve is dolgozhatnak egy laptopon, s időben leadják az elkészült anyagot, digitális tartalmakat a megrendelőnek vagy a munkaadónak, még ha az akár négy-hat időzónával arrébb, egy másik kontinensen is legyen. Ennek a fajta életmódnak a terjedésével felnő egy olyan generáció, amelynek tagjait nem lehet „röghöz kötni”. A közösségi irodák célcsoportja azonban nem szűkül le a digitális nomádokra: főleg a hazai közösségi irodák számítanak olyan vállalkozókra, kisvállalkozókra, akik nem akarnak állandó

irodát fenntartani, de alkalmanként igénybe vennének egy munkaállomást, egy irodát vagy csupán egy tárgyalót. Vegyünk példaként egy tolmács-fordítót: az ő irodai igénye viszonylag csekély, akkor van szüksége egyfajta iroda jellegű munkaállomásra, amikor épp fordít, és nem tolmácsol. Ha ez a fordító nem ragaszkodik ahhoz, hogy egyedül legyen egy irodában, akkor bizonyára az sincs ellenére, ha egyfajta irodai közösség része lehet. Az EU-ban az irodabérlés minimuma 3-6 hónap: az irodákat kiadók a hosszabb lekötéseket preferálják, s a bérleti díj mellé még jön a kaució, a letét költsége is, ez mind bérlő forrásait apasztja. A közösségi irodáknál ilyen nincs, ott az ember a saját igényeihez igazodva megveszi a napi, félnapi, heti vagy havi bérletet. Ebben az időben pedig maximálisan ki tudja használni az irodát.

Sz. J. N.: *Hogyan tud kialakulni a közösségi irodákban valódi közösség, ha állandóan cserélődnek az irodatársak?*

D. G.: Könnyen. A Magyarországon működő közösségi irodák egy nagyon erős belső kommunikációs hálót tartanak fenn, ami érinti a volt tagokat is, tehát mindenkit, aki korábban igénybe vette a szolgáltatásokat: folyamatosan küldenek információt az iroda eseményeiről, egymás eredményeiről, s olyan programokat szerveznek, amelyek összekötik a tagokat. A kommunikációnak ez a formája erősen átvődött az online médiára, jellemzően a Facebook-csoportokon keresztül hatékonyan és olcsón megtalálják az utat a közösségi irodákat működtetők a szolgáltatást igénybe vevőkhöz. Ez a csatorna természetesen nem egyirányú, a kommunikáció az iroda és a tagok, a tagok és a tagok között egyaránt aktívan folyik. Semmi akadályja tehát annak, hogy az irodát akár csak pár napra használók is bekapcsolódjanak a kialakult közösség életébe és részesei legyenek annak.

Sz. J. N.: *Van-e kimutatható összefüggés a közösségi lét és a vállalkozásfejlesztés, a vállalkozás fejlődése között?*

D. G.: Nagyon sok közösségi iroda indít olyan eseményeket, rendezvényeket, amelyek a vállalkozói lét különböző aspektusait dolgozzák fel. Ezeknek az eseményeknek az egyik típusát a kapcsolatépítő, networking programok képezik, a másikat pedig a tudásmegosztó rendezvények. Ezek skálája igen széles, a feldolgozott témák és az átadott ismeretanyag egyaránt sokszínű. Ha mondjuk egy adott vállalkozó nincs tisztában az online kommunikáció fortélyaival, akkor egy ilyen programon megszerezheti a hiányzó tudást. A hagyományos gazdasági működéshez szükséges ismereteket átadó rendezvényeket is ide érhetjük: például adózással vagy joggal kapcsolatos előadásokat; de az ismeretek akár open office hours keretében is megszerezhetők. Anno a thehub.hu közösségi irodában például egy jogász tagunkkal úgy állapotunk meg, hogy havonta két órát az iroda tagjainak rendelkezésére áll – ha valakinek volt kérdése, ezeken a „fogadóórákon” feltehető. Szempont lehet a vállalkozásfejlesztés

és a közösségi iroda kapcsolatában az is, hogy milyen közösség jelenti az iroda célcsoportját. A közösségi iroda ugyan nem várászer, de sokfajta lehetőség kiindulási pontja. Elsősorban lehetővé teszi, hogy a vállalkozó segítséget vagy tanácsot kérjen más gyakorló vállalkozóktól vagy vállalkozásokat fejlesztő szakemberektől. A budapesti Kaptár közösségi iroda – az utóbbi években a világ tíz legjobb közösségi irodája között tartják számon – tagjait például túlnyomóan coachok jelentik, emellett van nagy százalékban külföldi megkeresésük is. Az a közösségi iroda pedig, amely kifejezetten induló vállalkozókra épít, olyan programokat állít össze, amelyek a start-upok számára érdekesek lehetnek. A co-working irodai hálózat már meglehetősen sok tagot számol világszerte, s az azonos célok lehetővé teszik, hogy együttműködjünk egymással határainkon innen és túl egyaránt: így aztán nem nehéz elérni külföldi előadókat, akár online közvetített előadás megtartására.

Fotó: startuptockphotos.com

Sz. J. N.: *Más szinten is együttműködnek egymással a világszerte működő közösségi irodák?*

D. G.: Természetesen, hiszen az együttműködés a közösségi irodák egyik fő mozgatórugója. Van például a Coworking Visa elnevezésű nemzetközi kezdeményezés, amihez önkéntesen csatlakozhattak közösségi irodák a világ minden tájáról. Ha mondjuk a coworking irodahálózat chicagói képviselőjénél rendszeresen irodát bérlő szakember Budapesten jár, a program keretében nálam eltölthet három napot gratis. Ugyanígy, ha az én közösségi irodám tagjai járnak Párizsban, Milánóban vagy New Yorkban, akkor a Coworking Visa kezdeményezéshez csatlakozó közösségi irodák szolgáltatásait három napig ingyen vehetik igénybe. Ez a nemzetközi piacon dolgozó egyéni vagy kisvállalkozók számára komoly támogatás, és mindemellett lehetőség számukra a nemzetközi kapcsolatépítésre, ami viszont tényleges vállalkozásfejlesztő potenciállal bír.

Sz. J. N.: *Hogy jön a képbe a közösségi művelődés?*

D. G.: Úgy, hogy ezek az emberek nemcsak a vállalkozásokkal foglalkoznak, hanem művészetekkel is. A közösségi irodák nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a kultúrák közötti párbeszéd folyamatos legyen. A thehub.hu, a Loffice, Impact Hub, Mosaik és Kaptár közösségi irodákban olasz, angol, német, francia, sőt cseh vállalkozók dolgoznak egy fedél alatt rendszeresen. A folyamatos együttlét miatt elkerülhetetlen, hogy ne ismernék meg egymás kultúráját, és ne inspirálódnának belőle. Aztán vannak olyan közösségi irodák is, amelyek kifejezetten a kultúrára építenek: például a Corvintető mellett a MüSzi, más néven Művelődési Szint, vagy a Jurányi-ház, ahol a kultúra és a művelődés kapja a főszerepet.

Sz. J. N.: *A kulturális tematika megjelenése mellett van gazdasági potenciál is a közösségi irodák és a közösségi művelődés kapcsolatában?*

D. G.: Ha azt nézem, hogy mekkora hálózatot jelentenek a közművelődési vagy közművelődési háttérű intézmények Magyarországon, és ezek kihasználtsága milyen szintű, akkor azt kell mondjam, hogy komoly lehetőségek vannak ebben a kapcsolódásban. A közösségi művelődési terekben otthonra leő közösségi irodák képesek lennének arra, hogy ténylegesen kinyissák a nagyvilágra ezeket az intézményeket, és akár új programokkal gazdagítsák azokat. Gondoljunk csak bele: egy közösségi iroda és egy művelődési ház egyvelege olyan kulturális kombináció lenne, ami minden szinten egyedi, s ami hosszabb távon is fenntartható. Magyarország ebből a szempontból úttörő lehetne. Hogy csak egy példát hozzak a közösségi irodák által behozható új programelemekre: a legtöbb nemzetközi konferenciának van online közvetítése, streamingje, melyet kivetítőn, megfelelő hangosítással egy kisebb-nagyobb szakmai közösség a világ bármely tájáról figyelemmel kísérhet. Az ilyen konferencia-köz-

vetítő alkalmak nálunk jellemzően ingyenesek, de a résztvevők fogyasztanak a büfé kínálatából, így a programból bevétel is származik. A hasonló programok által jellemzően elindul egy olyan közösségi élmény mentén folyó szerveződés, ami túlmutat az egyéni szerepeken, és egy közös érdeklődés mentén olyan csatornákat nyit meg, melyek nem állnak rendelkezésre az egyéni szakmákban.

Fotó: startupstockphotos.com

Sz. J. N.: *Mire építkezhet jelenleg, és potenciálisan mekkora lehet egy olyan hálózat, amelynek tagjai közösségi irodákat is befogadó közművelődési színterek lennének?*

D. G.: Közösségi iroda jelenleg – ismereteim szerint – a 12 irodával rendelkező Budapest mellett Debrecenben, Szegeden, Pécsen, Győrben működik. Miskolcon terveznek indítani egyet, Egerben pedig egy kézműveseknek szóló közösségi iroda hozott új szintet a közösségi irodák palettájába. Jó lenne, ha minden megyeszékhelyen működne legalább egy-két közösségi iroda, akár a művelődési intézmények kihasználatlan helyiségeiben: egy ilyen hálózat már jó kiindulási pont lenne egy 30-40-50 fős hálózathoz, ami már jó eredményeket

mutathatna. Művelődési ház sok településen van, és el lehetne már vonatkoztatni attól, hogy minden Budapesten vagy a legjobb esetben is a megyeszékhelyeken történik – ez a nézőpontváltás a gazdaság számára is előnyös lenne. A hátrányos helyzetű településeken élők számára pedig kitörési pont lehetne, ha a munkavégzést földrajzilag is könnyen elérhető közösségi irodák támogatnák. Sok vállalkozás-

nak egyáltalán nincs nagy eszköz-igénye: online kommunikálunk, az adatainkat felhőben tároljuk. De ha épp nem otthon dolgozik a vállalkozó, egy asztalra, kényelmes székre, stabil, széles sávú internetre és irodai infrastruktúrára szüksége van. Lehet, hogy ez fél napig kell, lehet, hogy három hétig. Távmunkában történő együttműködéseknel szokás a személyes munkamegbeszéléseket kávézóknak rendezni, holott a közösségi iroda is adja magát: sokkal kulturáltabb kereteket nyújt egy partneri egyeztetéshez. Az irodaházak viszont nem érdekeltek a rövid távú bérbeadásban. Ma, amikor tömegesen szűnnek meg munkahelyek, a munkaerőpiacra bekerült képzett szakemberek közül sokan vállal-

kozók vagy távmunkások lesznek. Nekik is jó indulási alap egy közösségi iroda, valamint az ott szerzhető tapasztalatok. Vannak olyan alapítványok, egyesületek, melyek tevékenységük révén nem kellene, hogy egy helyben dolgozzanak – mennyivel hatékonyabbak lennének, ha mindig ott dolgozhatnának, ahol a munkájukra szükség van! Ami pedig a kulturális vonatlat illeti, léteznek olyan közösségek, amelyek az irodai használat mellett alkotóműhelyeket, műtermeket, apartmanokat is biztosítanak, sőt, kiállításokat, bemutatókat is szerveznek. Angliában például komoly problémát jelent a drága lakhatás: ott egy harmincezer négyzetméteres, coliving és coworking szolgáltatást egyaránt nyújtó komplexum felépítésével igyekeznek választ adni a kihívásokra.

Sz. J. N.: *A közösségi irodák, kiegészülve a közösségi művelődési terei nyújtotta előnyökkel, akár inkubátorházakként is funkcionálhatnának?*

D. G.: Sokkal többek lehetnének annál. Az inkubátorházak elindítani segítik a vállalkozásokat, a közösségi irodák ezen túlmenően a fenntartásban, fejlesztésben is segítenek, folyamatos kapcsolatépítésre, szakmai inspirációra és tudásszerzésre nyújtva lehetőséget.

DEHELÁN GÁBOR a Thehub.hu közösségi iroda coworking specialistája. Sokévnnyi sikeres üzleti management és fejlesztési tapasztalattal a háta mögött startup-ok, kis- és középvállalatok, valamint egyéb cégek támogatásával foglalkozik. Üzleti ötletek és tehetségek felkarolásában és erősítésében jártas üzleti coach, mentor és tréner – ebbéli szerepében fő célja, hogy hidat képezzen ötlet, fejlesztési kilátások és működő üzleti ötletek megvalósítása között.